

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

TAM, KDE SA VŠETKO ZAČÍNA

ZŠ s MŠ J.D. MATEJOVIE 539, LIPTOVSKÝ HRÁDOK

Materská škola Belka,
Belanská 593,
Liptovský Hrádok 033 01

Úvodná tabuľka ŠkVP „Belka – Tam, kde sa všetko začína“

NÁZOV ŠkVP	„BELKA - Tam, kde sa všetko začína“
Stupeň vzdelania	predprimárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	niekoľkoročná dochádzka; posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky je predprimárne vzdelávanie povinné
Formy výchovy a vzdelávania	celodenná; na žiadosť zákonného zástupcu aj poldenná
Vyučovací jazyk	štátny jazyk – slovenský jazyk
Prerokovaný v pedagogickej rade dňa	05.08.2026
Prerokovaný v rade školy dňa	31.08.2026
Vydaný dňa	01.09.2026

Zoznam použitých skratiek

- **ŠkVP** – školský vzdelávací program
- **VVČ** – výchovno-vzdelávacia činnosť
- **MŠ** – materská škola
- **ZPP** – zariadenie poradenstva a prevencie

OBSAH

1	Názov školského vzdelávacieho programu	4
2	Vymedzenie poslania školy, cieľov výchovy a vzdelávania	4
2.1	Poslanie školy	5
2.2	Ciele výchovy a vzdelávania	7
3	Stupeň vzdelania	14
4	Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	15
5	Učebné osnovy	15
5.1	Východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti	15
6	Vyučovací jazyk	19
7	Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	19
7.1	Osobitosti výchovy a vzdelávania detí cudzincov	20
7.2	___Osobitosti výchovy a vzdelávania detí mladších ako 3 roky	21
8	___Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	22

1 Názov školského vzdelávacieho programu

„BELKA - Tam, kde sa všetko začína“

Názov školského vzdelávacieho programu „BELKA – Tam, kde sa všetko začína“ v sebe spája identitu našej materskej školy a jej hlbokú pedagogickú filozofiu. Slovo „BELKA“ prirodzene vychádza z lokality a udomácneneho pomenovania našej materskej školy v tichej a zelenej Belanskej štvrti. Tento názov je trvácny, zrozumiteľný pre rodičov i zriaďovateľa a symbolizuje bezpečné, pokojné a podnetné zázemie, ktoré deťom poskytujeme v objatí prírody. Podtitul programu „Tam, kde sa všetko začína“ odráža naše hlboké presvedčenie, že predškolské obdobie je jedinečným a nezastupiteľným obdobím v živote človeka. Práve v tomto čase sa v našej materskej škole uplatňovaním humanného, partnerského a konštruktivistického prístupu vytvárajú pevné základy osobnosti dieťaťa. Formujú sa tu prvé kľúčové hodnoty, rozvíja sa kreativita, telesná pohoda a jedinečnosť každého dieťaťa, rovnako ako aj jeho vzťah k sebe samému, k druhým ľuďom i k celému okolitému svetu.

2 Vymedzenie poslania školy, cieľov výchovy a vzdelávania

Školský vzdelávací program Základnej školy s materskou školou J. D. Matejovie v Liptovskom Hrádku „BELKA – Tam, kde sa všetko začína“ (ďalej len ŠkVP) je základným východiskovým a záväzným dokumentom materskej školy. Je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie a školským zákonom. ŠkVP podporuje integrovaný prístup k výchove a vzdelávaniu a vytvára podmienky pre všestranný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa s rešpektovaním jeho individuálnych potrieb, schopností a vývinových osobitostí. Výchovno-vzdelávací proces je založený na prirodzenom učení sa prostredníctvom hry, zážitku,

objavovania, skúmania a aktívnej účasti dieťaťa. Vychádza z presvedčenia, že predškolské obdobie predstavuje jedinečné a nezastupiteľné obdobie života, v ktorom sa vytvárajú základy jeho ďalšieho učenia, osobnostného rozvoja, vzťahov a hodnotovej orientácie.

Hlavnou myšlienkou programu je:

- vytvárať podmienky pre harmonický a všestranný rozvoj osobnosti každého dieťaťa,
- podporovať prirodzenú zvedavosť, aktivitu, tvorivosť a radosť z objavovania,
- viesť deti k samostatnosti, spolupráci, zodpovednosti a pozitívnym medziľudským vzťahom,
- vytvárať základy pre celoživotné učenie a zdravý osobnostný rozvoj.

Indikátormi kvality materskej školy sú šťastné, spokojné a hrajúce sa dieťa pod odborným a profesionálnym vedením učiteľa a spokojný rodič ako partner školy vo výchove a vzdelávaní dieťaťa. Nasledujúce podkapitoly bližšie charakterizujú poslanie školy, ciele výchovy a vzdelávania, ktoré vychádzajú z pedagogickej filozofie materskej školy, jej tradícií, podmienok a potrieb detí.

2.1 Poslanie školy

„Na dobrom začiatku všetko záleží.“

Ján Amos Komenský

Poslanie našej materskej školy vychádza z pedagogických myšlienok Jana Amosa Komenského, ktorý zdôrazňoval význam prvých rokov života dieťaťa, prirodzenosť učenia a potrebu rešpektovať zákonitosti detského vývinu. Veril, že kvalitné základy položené v ranom detstve významne ovplyvňujú ďalší osobnostný rozvoj človeka, jeho vzťah k učeniu i k svetu okolo seba. Predškolské obdobie vnímame ako jedinečný čas, v ktorom sa formujú základy osobnosti dieťaťa, jeho hodnotovej orientácie, sociálnych vzťahov, poznania i postoja

**Materská škola
BELKA**

Tam, kde sa všetko začína

ZŠ s MŠ J.D. Matejovie 539, Liptovský Hrádok

Materská škola Belka
Belanská 593
Liptovský Hrádok 033 01

k celoživotnému učeniu. Tak ako semienko v sebe ukrýva potenciál budúcej rastliny, aj každé dieťa v sebe nesie jedinečný potenciál pre rast a rozvoj. Aby sa tento potenciál mohol naplno rozvinúť, potrebuje bezpečné, podnetné a láskavé prostredie, rešpektujúce jeho individualitu, potreby a prirodzené tempo vývinu.

V súlade s pedagogickými myšlienkami Jana Amosa Komenského vytvárame podmienky na učenie založené na vlastnej skúsenosti dieťaťa. Vychádzame z konštruktivistického prístupu, podľa ktorého dieťa nie je pasívnym prijímateľom informácií, ale aktívnym tvorcom vlastného poznania. Prostredníctvom hry, objavovania, skúmania, experimentovania, kladenia otázok a riešenia problémových situácií si vytvára porozumenie svetu, ktorý ho obklopuje. Veríme, že poznatky, ku ktorým dieťa dospeje vlastnou činnosťou, premýšľaním a skúsenosťou, majú hlbší význam a trvalejšiu hodnotu. Poslaním našej materskej školy je vytvárať podmienky, v ktorých deti prežívajú radosť z detstva, hry, pohybu a poznávania. Podporujeme ich prirodzenú zvedavosť, tvorivosť, samostatnosť, schopnosť spolupracovať, komunikovať a nachádzať vlastné riešenia. Vedíme deti k úcte k sebe samým, k druhým ľuďom, k prírode a k hodnotám, ktoré tvoria základ zdravého a zodpovedného života. Rešpektujeme jedinečnosť každého dieťaťa a vytvárame prostredie, v ktorom môže zažívať pocit prijatia, bezpečia, úspechu a spolupatričnosti. Usilujeme sa o harmonický rozvoj všetkých stránok osobnosti dieťaťa a o vytváranie pevných základov pre jeho ďalšie vzdelávanie a život.

Našu filozofiu sme vpísali do piatich písmen názvu materskej školy **BELKA**:

B – Budovanie samostatnosti, kedy si dieťa svoj pomyselný batôžtek hodnôť a zručností naplňa svojou vlastnou činnosťou.

E – Emócie, zážitky a učenie pre život, ktoré prebiehajú v prirodzenom prostredí prostredníctvom experimentov, otázok a čistej radosti z objavovania.

L – Láska, prijatie a spolupatričnosť, ktoré dávajú dieťaťu krídla a pocit bezpečia, že môže rásť bez strachu z neúspechu.

K – Krok za krokom s Komenským, rešpektujúc prirodzené zákonitosti detstva a formovanie úcty k sebe, k prírode i k ľuďom.

A – Autonómia a aktivita, ktoré premieňajú hru na hlboké porozumenie svetu, ktorý nás obklopuje.

2.2 Ciele výchovy a vzdelávania

V nadväznosti na ciele predprimárneho vzdelávania ustanovené v Štátnom vzdelávacom programe, školskom zákone a so zreteľom na zameranie materskej školy sú ciele výchovy a vzdelávania vymedzené nasledovne:

- podporovať u dieťaťa kladný a zodpovedný vzťah k prírode prostredníctvom priameho pozorovania, skúmania a starostlivosti o najbližšie životné prostredie;
- upevňovať u dieťaťa návyky zdravého životného štýlu – radosť z pohybu, zdravú výživu, hygienu a ochranu vlastného zdravia;
- rozvíjať u dieťaťa poznávacie procesy, zvedavosť a schopnosť riešiť problémy vlastnou skúsenosťou a bádáním;
- rozvíjať u dieťaťa zdravé sebavedomie, samostatnosť a sebaobslužné zručnosti;

- podporovať u dieťaťa schopnosť spolupracovať, rešpektovať dohodnuté pravidlá a budovať priateľské vzťahy v kolektíve;
- rozvíjať u dieťaťa komunikačné a predčitateľské zručnosti a potešenie z jazyka, rozprávania a kníh;
- rozvíjať u dieťaťa elementárne matematické predstavy a logické myslenie v každodenných situáciách;
- rozvíjať u dieťaťa tvorivosť a estetické cítenie prostredníctvom hudobných, výtvarných a dramatických činností;
- rozvíjať u dieťaťa elementárne technické myslenie, manuálne zručnosti a predstavivosť pri práci s rôznymi materiálmi a nástrojmi;
- rozvíjať u dieťaťa pocit spolupatričnosti s rodným krajom, prebúdzanť národné povedomie, formovať základy pozitívneho vzťahu a úcty k regionálnym tradíciám, histórii a prírodnému bohatstvu Liptova.

Zameranie materskej školy

Zameranie materskej školy prirodzene nadväzuje na jej poslanie a celkovú pedagogickú filozofiu. Vychádza z nadčasových myšlienok Jana Amosa Komenského. Komenský veril, že výchova človeka musí prebiehať v úplnom súlade s prírodou a jej zákonitostami. Prírodné prostredie nevnímal len ako kulisu, ale ako najdokonalejšiu, živú učebnicu, z ktorej má dieťa čerpať poznatky prostredníctvom všetkých ľudských zmyslov, vlastnej neprenosnej skúsenosti a aktívneho pozorovania sveta. Podľa jeho filozofie má poznávanie vecí v reálnom prostredí hlbší význam a trvalejšiu hodnotu než memorovanie teoretických poznatkov sprostredkovaných bez aktívnej účasti dieťaťa.

Naša materská škola toto dedičstvo plne oživuje a rozvíja. Sme prioritne profilovaní na outdoorovú edukáciu (učenie sa vonku) a zážitkové vzdelávanie v priamom kontakte s reálnym svetom, čím spájame myšlienky Komenského s modernými prístupmi k vzdelávaniu.

Z tohto základu prirodzene a organicky vyplýva environmentálne bádanie, aktívny pohybový rozvoj i hlboké spoznávanie lokálnych tradícií. Na základe týchto princípov vytvárame stimulujúce prostredie, v ktorom deti nezískavajú poznatky pasívne „za stolom“ v interiéri triedy, ale prostredníctvom autentickej hry, priameho zážitku, systematického pozorovania, aktívneho skúmania a objavovania priamo v teréne. Pri výchove a vzdelávaní systematicky uplatňujeme zážitkové, bádateľské a výskumne ladené prístupy, ktoré cielene podnecujú prirodzenú detskú zvedavosť, kreativitu, samostatnosť v konaní a schopnosť logicky premýšľať v širších súvislostiach.

Toto smerovanie plne reflektuje reálne podmienky našej školy, najmä jej ideálnu geografickú polohu v Liptovskom Hrádku. Mesto, ktoré je obklopené majestátnymi horami a je mimoriadne bohaté na zeleň, pretvárame na dôležitú súčasť našich dní. Využívame bezprostrednú blízkosť mestského parku a lesa, ako aj náš priestranný školský dvor.

Strategickým jadrom celého nášho ŠkVP je hlavný interný projekt školy **„S batôžkom do života“**. Vychádza z hlbokého presvedčenia, že neučíme deti pre školu, ale pripravujeme ich pre reálny život. V dobe, ktorá sa rýchlo mení, nepovažujeme za primárny cieľ len pasívne odovzdávanie encyklopedických poznatkov. Naším zámerom je poskytnúť deťom pevné základy, z ktorých budú čerpať po celý život, a sformovať ich do samostatných, tvorivých a odolných osobností, ktoré sa dokážu úspešne integrovať do spoločnosti. Názov projektu nesie silnú metaforu a symboliku. Predstavujeme si, že každé dieťa od nás jedného dňa odíde do veľkého sveta s pomyselným batôžkom na chrbte. Našou úlohou – v úzkej spolupráci s rodinou – je tento batôžtek naplniť tou najlepšou a najpraktickejšou výbavou.

Čo deťom balíme do batôžka na cestu do reálneho sveta?

1) Nástroje pre reálne životné situácie

Výchovno-vzdelávací proces nezatvárame do teoretických rámcov. Vytvárame podnetné, stimulujúce a najmä reálne situácie, v ktorých deti prirodzeným spôsobom rozvíjajú svoje základné kompetencie. Podporujeme ich samostatnosť, kritické myslenie a schopnosť flexibilne hľadať riešenia problémov na základe vlastnej, autentickej skúsenosti. Využívame flexibilný princíp „školy mimo školy“ – ak sa venujeme téme, ktorá súvisí s fungovaním sveta okolo nás, nezostávame v triede „za stolom“. Vyrážame priamo do terénu tam, kde sa daná vec reálne deje, alebo si prizveme odborníkov priamo k nám do materskej školy, aby deťom o téme pútavo porozprávali.

2) Odvahu experimentovať a učiť sa z chýb

Základom našej edukácie je zážitkové učenie a neustále bádanie. Tvorivým experimentovaním podnecujeme deti, aby skúšali, objavovali a overovali si svoje predpoklady. Učíme ich nebáť sa učiť metódou pokusu a omylu. Dieťa u nás zisťuje, že chyba nie je zlyhaním, ale prirodzeným a nesmierne dôležitým krokom k úspechu a novému poznaniu.

3) Sociálny a emocionálny kompas

Pre úspešný život v reálnom svete sú sociálne zručnosti a emocionálna inteligencia rovnako dôležité ako vedomosti. Do batôžka preto deťom balíme schopnosť jasne a asertívne vyjadriť svoj názor, no zároveň s úctou rešpektovať názory iných. Vedíme ich k zdravej sebadôvere, dôvere voči druhým, k empatii, ohľaduplnosti a k preberaniu osobnej zodpovednosti za vlastné rozhodnutia a správanie.

4) Aktívne partnerstvo so svetom

Cez priamu skúsenosť, hru a outdoorovú edukáciu (učenie sa vonku) sa dieťa stáva aktívnym tvorcom svojho učenia, nie iba pasívnym pozorovateľom. Učí sa svet vnímať všetkými zmyslami, reagovať naň a chápať súvislosti v praktickom živote.

Táto filozofia nie je len teoretickým plánom, ale živým motorom našej materskej školy. Aby sme obsah tohto pomyselného batôžka naplnili ešte viac, vychádzajú z tejto filozofie ďalšie interné projekty našej materskej školy:

Interný projekt materskej školy: „Príroda pod lupou“

Interný projekt predstavuje jedno z rovnocenných zameraní našej materskej školy. Reagujeme ním na moderné trendy outdoorovej edukácie, kedy sa maximum výchovných a vzdelávacích aktivít presúva priamo do exteriéru našej materskej školy. Či už trávime čas na školskom dvore alebo v blízkom lese, vonkajšie prostredie vnímame ako živú učebňu, ktorá deťom ponúka nekonečné množstvo podnetov. Pobyt vonku je pevnou a legislatívne ukotvenou súčasťou denného poriadku v každej materskej škole, počas ktorej sa prirodzene plnia výkonové štandardy. Náš prístup však tento povinný rámec zámerne rozširuje. Prírodné prostredie transformujeme na otvorený didaktický materiál, kde deti experimentujú a učia sa vlastnou skúsenosťou. Vonkajší priestor nám takto systematicky slúži ako plnohodnotná alternatívna učebňa pre rozvoj matematických predstáv, jazykových a komunikačných schopností, umeleckého vyjadrovania, ako aj pre hlbšie prírodovedné bádanie. Samotná poloha našej materskej školy v Liptovskom Hrádku nám dáva ideálne podmienky na realizáciu tohto projektu. Mesto, ktoré je obklopené horami a bohaté na zeleň, pretvárame na dôležitú súčasť našich dní. Outdoorové vzdelávanie integrujeme priamo do dopoludňajších VVČ. Zároveň v deťoch budujeme zodpovednosť voči svojmu okoliu.

Priamo v areáli materskej školy sa deti spolupodieľajú na hrabaní lístia, čistení priestorov. Učia sa správne triediť odpad v reálnych situáciách. Budujeme v nich ekologické návyky. Aby sme projekt neustále obohacovali, aktívne využívame vzdelávaciu ponuku a kapacity dôležitých inštitúcií v našom regióne. V rámci outdoorových aktivít navštevujeme podujatia a programy organizované Strednou odbornou školou lesníckou v Liptovskom Hrádku. Vďaka ich environmentálne zameraným aktivitám a kontaktu s lesnými pedagógmi sa deti priamo

v reálnych podmienkach učia spoznávať lesný ekosystém, čítať stopy zvierat a spoznávať prácu lesníkov. Vedomosti o jaskyniarstve, chránenej faune, flóre a geológii prehľbujeme návštevami Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši. S deťmi v prostredí múzea absolvujeme špecializované interaktívne programy, ktoré dopĺňajú naše zážitkové učenie. Pravidelný a cielený pobyt vonku v každom ročnom období prináša viditeľné výsledky v rozvoji jednotlivých oblastí osobnosti dieťaťa. Cez vlastné zážitky v parkoch, uličkách a lesoch Liptovského Hrádku si navyše deti budujú vzťah k svojmu domovu a učia sa prírodu okolo seba skutočne rešpektovať a chrániť.

Interný projekt školy: „Krok za zdravím“

Tento interný projekt predstavuje ďalšie z rovnocenných zameraní našej materskej školy. Predškolský vek vnímame ako kľúčové obdobie, v ktorom sa formujú celoživotné postoje a návyky spojené s telesnou aj duševnou pohodou. Projektom „Krok za zdravím“ reagujeme na potrebu rozvoja zdravého životného štýlu detí. Naším cieľom je viesť ich k pravidelnému pohybu, aktívnemu tráveniu času na čerstvom vzduchu, k správnym stravovacím návykom a k celkovej starostlivosti o seba. Pohybové aktivity a podpora zdravia sú pevnou súčasťou denného poriadku v každej materskej škole. Naš prístup však tento povinný rámec cielene rozširuje o nadštandardné edukačné, športové a zážitkové formy práce. Bežné cvičenia a pobyt vonku obohacujeme o systematické športové kurzy, komunitné podujatia, ktoré u detí budujú prirodzenú radosť z pohybu a kladú pevné základy pre ich zdravú a aktívnu budúcnosť. Významným benefitom pri realizácii tohto zamerania je úzka kooperácia so základnou školou. Vďaka tejto prepojenosti máme možnosť využitia priestorov školskej telocvične a športového ihriska.

Deti materskej školy sa tak prirodzene zapájajú do spoločných športových aktivít realizovaných žiakmi základnej školy, čo výrazne uľahčuje aj ich neskorší prechod na základnú školu. Zároveň naplno využívame geografickú polohu Liptovského Hrádku a jeho okolia, ktoré ponúka ideálne

**Materská škola
BELKA**

Tam, kde sa všetko začína

ZŠ s MŠ J.D. Matejovie 539, Liptovský Hrádok

Materská škola Belka
Belanská 593
Liptovský Hrádok 033 01

zázemie pre šport. Pri realizácii pohybových a športových aktivít materská škola plne využíva aj modernú športovú infraštruktúru mesta, predovšetkým Mestskú plavárňu Liptovský Hrádok a Športové komunitné centrum Liptovský Hrádok. Pohybovú zdatnosť detí rozvíjame pestrou škálou aktivít počas celého roka. Predškolákom ponúkame špecializované kurzy pod vedením odborných inštruktorov. Ide o plavecký výcvik, korčuliarsky a lyžiarsky výcvik.

Realizáciou projektu „Krok za zdravím“ dosahujeme merateľné úspechy v celkovom fyzickom a duševnom rozvoji detí. Pravidelný pohyb a účasť na kurzoch viditeľne zlepšujú ich hrubú motoriku, obratnosť a celkovú imunitu.

Interný projekt školy: Srdcom pre Liptov

Predškolský vek považujeme za kľúčové obdobie, v ktorom sa formujú základné postoje a vzťah k prostrediu, v ktorom dieťa žije. Prostredníctvom projektu „Srdcom pre Liptov“ reagujeme na potrebu spoznávania vlastnej kultúrnej identity, regionálnych tradícií a jedinečného prírodného bohatstva Liptova. Naším zámerom je viesť deti k úcte k vlastným koreňom, ku kultúrnemu dedičstvu a k miestu, ktoré nazývajú svojím domovom. Poznávanie tradícií je prirodzenou súčasťou výchovy v každej materskej škole. Naš prístup však tento základný rámec cielene rozširuje o nadštandardné zážitkové a praktické činnosti nad rámec bežných aktivít. Teoretické poznatky o histórii a zvykoch premieňame na skutočné zážitky. Deti sa stávajú priamymi účastníkmi kultúrneho diania, skúšajú si prácu s tradičnými materiálmi a cez vlastnú skúsenosť objavujú spôsob života našich predkov. Poloha našej materskej školy v Liptovskom Hrádku nám umožňuje prepájať vzdelávanie s reálnymi historickými miestami. Pravidelne navštevujeme Národopisné múzeum v Liptovskom Hrádku. Deti tu prostredníctvom interaktívnych programov spoznávajú tradičné ovčiarstvo, pastiersku kultúru, históriu liptovskej modrotlača a dobový život obyvateľov. Minulosť mesta objavujeme aj prostredníctvom návštevy Hradu a kaštieľa v Liptovskom Hrádku. Regionálne zvyky neukazujeme len na obrázkoch, ale prinášame ich priamo do rúk detí. Do našich tried

pozývame miestnych ľudových tvorcov. Aktivitu prepájame so spoznávaním regionálneho včelárstva – prostredníctvom exkurzií a spolupráce s miestnymi včelármi deti objavujú význam včelárskych produktov. Výchovno - vzdelávací proces systematicky prepájame s oživovaním ľudových tradícií. Významným prvkom je prepájanie generácií, a to aj v spolupráci s rodinami. Objavujeme historické detské hry, zvyky a dobové predmety. Nadobudnuté folklórne zručnosti a hrdosť na rodný kraj deti následne aktívne prezentujú na kultúrno-spoločenských podujatiach mesta, čím prirodzene spoluvytvárajú lokálny komunitný život. Realizáciou projektu „Srdcom pre Liptov“ dosahujeme hlboký rozvoj osobnosti dieťaťa v oblasti sociálnych a emočných kompetencií. Prostredníctvom medzigeneračných stretnutí sa deti učia empatii, úcte k starším a prirodzenej komunikácii. Cez vlastné zážitky v uličkách, múzeách a prírode Liptovského Hrádku si deti budujú trvalé hodnotové puto k svojmu domovu, ktoré si ako vzácny dar odnesú vo svojom batôžku do budúcich rokov.

Všetky tri oblasti zamerania školy sa navzájom organicky prepájajú, dopĺňajú a robia z hlavného projektu „S batôžkom do života“ živú realitu. Spoločne vytvárajú podmienky pre harmonický a komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa. Podporujú jeho prirodzenú zvedavosť, samostatnosť, tvorivosť a formujú pozitívny vzťah k učeniu, prírode, vlastnému zdraviu i hodnotám spoločnosti, v ktorej bude žiť.

3 Stupeň vzdelania

Stupeň vzdelania, ktorý poskytuje naša materská škola, je totožný so stupňom vzdelania uvedeným v § 16 ods. 2 školského zákona – predprimárne vzdelanie, ktoré dieťa získa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia

Dochádzka detí do materskej školy je spravidla niekoľkoročná. Keďže dĺžka predprimárneho vzdelávania závisí od veku dieťaťa pri prijatí, predprimárne vzdelávanie sa uskutočňuje spravidla počas jedného až štyroch rokov pred začatím plnenia povinnej školskej dochádzky. Posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky je predprimárne vzdelávanie pre dieťa povinné.

Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v materskej škole sa uskutočňuje podľa § 28 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Materská škola má 6 tried. Výchova a vzdelávanie sa vo všetkých šiestich triedach uskutočňuje celodennou formou. Na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa môže škola poskytovať aj poldennú formu výchovy a vzdelávania, a to po dohode s riaditeľom materskej školy.

5 Učebné osnovy

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu „BELKA – Tam, kde sa všetko začína“ sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

5.1 Východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti

Plánovanie VVČ predstavuje cieľavedomý a premyslený proces pedagogického projektovania učenia detí. Vychádza zo školského vzdelávacieho programu, vzdelávacích štandardov Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, cieľov

a zamerania materskej školy, potrieb detí, výsledkov pedagogickej diagnostiky a reálnych podmienok školy. Jeho cieľom je vytvárať také učebné situácie, ktoré podporujú aktívne učenie, osobnostný rozvoj dieťaťa a dosahovanie výkonových štandardov primerane individuálnym možnostiam detí. VVČ sa v materskej škole plánuje priebežne na základe interného dokumentu školy, ktorý obsahuje systém obsahových celkov a tém rozpracovaných na jednotlivé mesiace školského roka. Obsahové celky a témy predstavujú organizačný rámec plánovania a vytvárajú priestor na integrované napĺňanie výkonových štandardov jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu. Časové trvanie jednotlivých tém nie je pevne stanovené. Učiteľky ho flexibilne prispôsobujú aktuálnym vzdelávacím potrebám detí, ich záujmom, skúsenostiam, vývinovej úrovni a tempu učenia sa. Podľa charakteru témy, náročnosti obsahu alebo miery záujmu detí môže byť téma realizovaná počas jedného alebo viacerých týždňov. Interný tematický systém slúži učiteľkám ako spoločné východisko pri VVČ, pričom zároveň ponecháva dostatočný priestor na zohľadňovanie individuálnych potrieb detí a aktuálnych situácií vznikajúcich v procese učenia.

Pri plánovaní učiteľky vychádzajú najmä:

- z výkonových štandardov jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,
- z cieľov výchovy a vzdelávania a zo zamerania materskej školy,
- z interného tematického systému školy,
- z výsledkov pedagogickej diagnostiky, pedagogického pozorovania a priebežného hodnotenia detí
- z aktuálnej vývinovej úrovne detí, ich potrieb, záujmov, skúseností, schopností a potenciálu,

- z poznania zákonitostí detského vývinu, individuálneho tempa učenia sa a sociokultúrneho prostredia detí,
- z odporúčaní zariadení ZPP a zo spolupráce so školským špeciálnym pedagógom, psychológom, logopédom a ďalšími odborníkmi,
- z materiálno-technických, priestorových, organizačných a personálnych podmienok materskej školy,
- z prírodného, kultúrneho a spoločenského prostredia regiónu,
- z možností spolupráce so zákonnými zástupcami, základnou školou a ďalšími partnermi školy,
- z tímovej spolupráce pedagogických zamestnancov, odbornej literatúry, metodických materiálov a aktuálnych poznatkov pedagogickej teórie a praxe.

Pri plánovaní učiteľka zohľadňuje význam témy pre osobnostný rozvoj dieťaťa, možnosti prepájania vzdelávacích oblastí a vytváranie súvislostí medzi novými poznatkami a skúsenosťami detí. Pri výbere vzdelávacích zámerov prihliada na to, čo deti už vedia, čo potrebujú rozvíjať a aké príležitosti na učenie im možno prostredníctvom danej témy vytvoriť.

Pri plánovaní si učiteľka zodpovedá najmä tieto otázky:

- *Prečo je dôležité venovať sa danej téme?*
- *Čo už deti o téme vedia a aké majú skúsenosti?*
- *Čo by sa deti mali, mohli alebo chceli dozvedieť?*
- *Ktoré výkonové štandardy možno prostredníctvom témy naplňať?*
- *Aké činnosti umožnia deťom objavovať, skúmať, tvoriť, spolupracovať a riešiť problémy?*
- *Aké prostredie, učebné zdroje a materiálne podmienky budú potrebné?*

- *Ako možno tému prepájať s každodenným životom, prírodným a regionálnym prostredím?*
- *Akým spôsobom bude učiteľka sledovať pokrok detí a hodnotiť dosahovanie stanovených cieľov?*

Pri plánovaní a realizácii VVČ sa uplatňujú znaky zmysluplného učenia. Učiteľky vytvárajú podmienky na aktívne zapojenie detí do procesu učenia, nadväzovanie na ich predchádzajúce skúsenosti, učenie v prirodzených situáciách a rešpektovanie individuálnych možností a potrieb každého dieťaťa. Dieťa získava poznatky prostredníctvom vlastnej činnosti, skúmania a objavovania, pričom nové poznatky prepája s tým, čo už pozná. V procese učenia sa uprednostňuje indukčný prístup. Učiteľky vytvárajú situácie, v ktorých deti získavajú konkrétne skúsenosti prostredníctvom pozorovania, manipulácie s predmetmi, experimentovania, porovnávania, kladenia otázok a hľadania súvislostí. Na základe vlastnej skúsenosti deti postupne pomenúvajú zistenia, vyvodzujú jednoduché závery a vytvárajú si vlastné porozumenie javom a situáciám. Významné miesto má aj sociálne a rovesnícke učenie založené na spolupráci a vzájomných interakciách detí. Učiteľka vytvára príležitosti na skupinovú činnosť, diskusiu, zdieľanie skúseností a spoločné riešenie problémov. V procese učenia vystupuje ako facilitátor učenia sa detí. Rešpektuje ich iniciatívu, podnecuje zvedavosť a vytvára priestor na vyjadrovanie vlastných názorov a nápadov. Plánované činnosti sa realizujú predovšetkým prostredníctvom hry, zážitkového učenia, priamej skúsenosti, bádania, experimentovania, pohybových, tvorivých, praktických a kooperatívnych aktivít. Dôraz sa kladie na prepojenie učenia s reálnym životom, prírodným prostredím, regionálnymi špecifikami a každodennými skúsenosťami detí. Chyba je vnímaná ako prirodzená súčasť procesu učenia a ako príležitosť na získavanie nových skúseností a hľadanie efektívnejších riešení. Súčasťou plánovania je priebežná reflexia a hodnotenie VVČ.

Učiteľky sledujú individuálny pokrok detí, vyhodnocujú účinnosť zvolených postupov a získané poznatky využívajú pri ďalšom plánovaní. Plánovanie, realizácia, hodnotenie

a reflexia tak tvoria vzájomne prepojený proces, ktorého cieľom je podporovať učenie, rozvoj a celkovú spokojnosť každého dieťaťa.

6 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom materskej školy je štátny jazyk – slovenský jazyk (§ 12 školského zákona). Vyučovací jazyk je v zhode s rozhodnutím ministerstva školstva o zaradení školy do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky a so zriaďovacou listinou. Súčasťou VVČ je rozvíjanie komunikačných kompetencií detí a vytváranie pozitívneho vzťahu k slovenskému jazyku ako prostriedku dorozumievania, poznávania a sociálnej interakcie.

7 Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Materská škola uplatňuje princípy inkluzívneho vzdelávania a zabezpečuje vytváranie primeraných podmienok na vzdelávanie detí, ktoré vyžadujú poskytovanie podporných opatrení v zmysle Katalógu podporných opatrení a platnej legislatívy. Cieľom je umožniť všetkým deťom aktívnu účasť na výchovno-vzdelávacom procese, poskytnúť individualizovanú podporu a prispôbiť vyučovanie tak, aby sa zabezpečilo optimálne prostredie pre výchovu a vzdelávanie a rozvoj každého dieťaťa. Podporné opatrenia reflektujú právo dieťaťa na inkluzívnu výchovu a vzdelávanie, na individuálny prístup rešpektujúci jeho potreby, schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav. Materská škola sa snaží, aby vzdelávanie bolo dostupné pre všetkých a proces vzdelávania každého dieťaťa bol určený najmä jeho schopnosťami a záujmami. Uplatňované podporné opatrenia môžu mať materiálo-technickú, organizačnú, obsahovú alebo personálnu povahu. Ich poskytovanie je zamerané na odstránenie alebo zmiernenie bariér vo vzdelávaní, na podporu rozvoja schopností, zručností a osobnostného potenciálu každého dieťaťa. VVČ sa prispôsobuje individuálnym potrebám detí prostredníctvom diferencovaného prístupu, úpravy prostredia, využívania

inkluzívnych metód, foriem a prístupov, ako aj využívaním špecifických didaktických pomôcok, ktoré umožnia dosahovanie vzdelávacích výsledkov porovnateľných s ich spolužiakmi/rovesníkmi. Materská škola v prípade potreby spolupracuje s ZPP, logopédom, školským psychológom, či ďalšími odborníkmi. Pre deti, ktoré potrebujú vyššiu mieru podpory, sa v spolupráci s rodičmi a odborníkmi vypracúva individuálny vzdelávací program. Spolupráca s rodinou je považovaná za kľúčový prvok úspešnej podpory – rodičia sú informovaní o priebehu a výsledkoch vzdelávania, o napredovaní dieťaťa, a sú zapájaní do plánovania ďalších krokov.

7.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí cudzincov

Predprimárne vzdelávanie detí cudzincov sa zameriava na rozvíjanie elementárnych základov:

- komunikačných kompetencií,
- matematických kompetencií,
- digitálnych kompetencií,
- kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
- sociálnych a personálnych kompetencií,
- občianskych kompetencií,
- pracovných kompetencií.

Materská škola poskytuje deťom cudzincov primeraný čas a podporu na adaptáciu, najmä počas prvých týždňov pobytu v škole. Učitelia používajú zrozumiteľné jazykové prostriedky, vizuálne a neverbálne pomôcky, obrázky, gestá či jednoduché pokyny, ktoré pomáhajú dieťaťu porozumieť a komunikovať. Pri plánovaní a realizácii VVČ učitelia zohľadňujú jazykovú úroveň dieťaťa a jeho individuálne potreby. Pozornosť sa venuje rozvoju slovenskému jazyku, a to prostredníctvom prirodzených komunikačných situácií, hry, spevu, básní, pohybových a dramatických aktivít. Dôležitým prvkom pri výchove a vzdelávaní detí cudzincov je spolupráca s rodinou, podľa potreby aj s odbornými a poradenskými inštitúciami.

7.2 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí mladších ako 3 roky

Výchova a vzdelávanie detí do 3 rokov sa výrazne líšia od vzdelávania starších detí. Zameriavajú sa hlavne na napĺňanie biologických potrieb detí, na rozvoj základných návykov a emocionálnu podporu ich kľúčových psychomotorických funkcií.

Osobitosti výchovy detí do 3 rokov zahŕňajú individuálny prístup založený:

- na potrebách dieťaťa
- na bezpečnosti a správnej životospráve (pravidelná strava, odpočinok, pobyt vonku)
- na flexibilnom dennom poriadku, v ktorom sa strieda zóna spontánny hier a činností so zónou riadených činností
- na rozvoji senzoriky a motoriky
- na podpore sociálno-emocionálneho rozvoja (naviazanie dôvery)
- na rozvoji jemnej motoriky hravou formou v súlade s princípmi ranej starostlivosti a inklúzie.

Kľúčové osobitosti:

1. Individuálny rytmus a potreby

Harmonogram dňa je flexibilný, sleduje potreby dieťaťa (spánok, jedlo, hranie) – pravidelné striedanie dodáva dieťaťu pokoj a predvídateľnosť. Deti v tomto veku potrebujú vysokú mieru trpezlivosti a individuálnu pozornosť pri všetkých činnostiach.

2. Emocionálna väzba a bezpečie

Základnou podmienkou rozvoja je láskyplné prostredie a citlivý prístup dospelého, čo pomáha deťom pri adaptácii na nové prostredie. Kvalitná výchova v materskej škole alebo v rodine stojí na teórii pripútanosti. Dôležitý je pocit istoty, pretože len dieťa, ktoré sa cíti v bezpečí a má naplnené fyziologické potreby je schopné učiť sa.

3. Podpora psychomotorického rozvoja

Výchova sa zameriava na rozvoj hrubej a jemnej motoriky, koordináciu pohybov a zmyslové vnímanie. Dieťa potrebuje predmety chytať, ochutnávať a manipulovať s nimi. Aktivity sú navrhované tak, aby stimulovali prirodzenú zvedavosť a činnosť dieťaťa.

4. Rozvoj reči a komunikácie

Obdobie medzi 2. a 3. rokom je kľúčové pre rozvoj reči, ako hlavného prostriedku sociálnej komunikácie. Výchovné procesy musia zahŕňať dostatok podnetov na vyjadrovanie potrieb a pocitov. Vzdelávanie v tomto veku nie je klasickým vyučovaním, ale prebieha primárne cez hru, ktorá je pre deti prácou. Je hlavnou formou učenia a spoznávania sveta. Deti sa učia pozorovaním dospelých (vzorov), čo kladie vysoké nároky na správanie pedagógov.

8 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálna transformácia v materskej škole predstavuje premyslené a veku primerané využívanie digitálnych technológií ako prirodzenej súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu. Jej cieľom je rozvíjať digitálne kompetencie detí, podporovať ich tvorivosť, kritické myslenie, riešenie problémov a bezpečné správanie v digitálnom prostredí. Deti sa učia využívať technológie zmysluplne, tvorivo a v súlade s reálnym svetom. Učitelia vytvárajú bezpečné a podnetné prostredie pre rozvoj týchto kompetencií a v spolupráci s rodičmi podporujú zdravý a zodpovedný vzťah detí k digitálnym technológiám.

Stratégie dosahovania digitálnych kompetencií v predškolskom veku

1. Materská škola vytvára podmienky pre oboznamovanie sa detí s digitálnymi technológiami, ich rozpoznávanie, porozumenie ich základnému významu a účelu využívania prostredníctvom pozorovania, ukážok a hry.

Stratégie:

Modelovanie učiteľom

- Ukážka správneho, šetrného a bezpečného zaobchádzania s technológiami priamo pedagogickým zamestnancom, ktorý slúži ako vzor pre správanie detí.

Zážitkové učenie

- Deti získavajú prvotné digitálne skúsenosti prostredníctvom priamej manipulácie so zariadeniami, zmyslového vnímania a vlastného objavovania zvukov či obrazov.

Bádateľsky orientované učenie

- Využívanie digitálnych pomôcok (napr. digitálnych lúp či mikroskopov) ako výskumných nástrojov na detailné skúmanie okolitého sveta a prírody.

Hrové učenie

- Prirodzené osvojovanie si digitálnych zručností a pravidiel prostredníctvom hier a interaktívnych úloh.

2. Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie odvahy detí skúšať digitálne technológie, objavovať ich prostredníctvom vlastnej aktivity a získavať skúsenosti učením sa pokusom a omylom.

Stratégie:

Odvaha skúšať

- Táto stratégia spočíva v podpore vnútornej iniciatívy a zvedavosti detí experimentovať s technickými prvkami bez strachu z robenia chyby alebo zlyhania. V živote našej materskej školy to znamená, že učiteľka zámerne vytvára atmosféru dôvery, kde deti motivuje stláčať tlačidlá, prepínať funkcie alebo skúšať rôzne postupy na prístrojoch, pričom ich pri neúspechu nekritizuje, ale učí ich, že chyba je prirodzenou súčasťou učenia.

Problémové učenie

- Je zamerané na rozvoj kritického myslenia a hľadania riešení pri situáciách, kedy a prečo technológia nefunguje správne alebo je potrebné opraviť chybu v postupe. V podmienkach materskej školy sa táto stratégia využíva v momentoch, kedy hračka alebo prístroj zámerne „nefunguje“ (napr. vypnutý zvuk, vybitá batéria či nesprávny povel pre digitálnu včielku) a deti spoločne s učiteľkou hľadajú príčinu, čím aktívne riešia reálne prekážky pokusom a omylom.

Zážitkové učenie

- Pri tejto stratégii deti získavajú prvotné digitálne skúsenosti prostredníctvom priamej manipulácie so zariadeniami, zmyslového vnímania a vlastného objavovania zvukov či obrazov. V praxi to vyzerá tak, že deti nedostávajú hotové návody, ale prístroje berú priamo do rúk, skúmajú ich hmatom, sluchom aj zrakom – napríklad samy stláčajú spúšť digitálneho fotoaparátu alebo nahrávajú svoj hlas do diktafónu a sledujú výsledok svojej aktivity.

Diferenciácia učenia

- Stratégia je založená na prispôsobovaní náročnosti úloh, aplikácií a digitálnych pomôcok individuálnym schopnostiam, tempu a vekovým možnostiam každého dieťaťa. V každodennom živote materskej školy učiteľka plne rešpektuje jedinečnosť detí, takže mladším alebo bojazlivejším deťom ponúkne jednoduchšiu manipuláciu (napr. len zapnúť/vypnúť prístroj), zatiaľ čo starším a skúsenejším zadá zložitejšiu výzvu, aby každé z nich zažilo úspech.

3. Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie schopnosti detí primerane používať digitálne technológie, ovládať základné funkcie digitálnych zariadení a využívať ich pri učení, objavovaní a hre.

Stratégia:

Programovanie a robotika

- Táto stratégia zahŕňa praktické zadávanie jednoduchých príkazov hmatateľným robotickým hračkám, čo deťom pomáha pochopiť vzťah medzi príčinou a následkom. V živote MŠ to vyzerá tak, že deti sa učia ovládať základné funkcie hračiek (napr. digitálnej včielky Bee-Bot), pričom samy stláčajú šípky, plánujú smer a sledujú, ako robotické zariadenie reaguje na ich pokyny pri plnení úloh na koberci.

Zmysluplný prienik technológií

- Predstavuje princíp, kedy technológia slúži ako doplnkový nástroj (pomôcka) na to, aby dieťa aplikovalo svoje logické myslenie a overilo si ho. V podmienkach školy to znamená, že prístroje sa nepoužívajú na pasívne krátenie času, ale ako zmysluplný prostriedok – napríklad dieťa si najprv na papieri naplánuje cestu a až potom ju naprogramuje do zariadenia, čím spája logické myslenie s reálnym ovládaním funkcií.

Hrové učenie

- Je zamerané na prirodzené osvojovanie si digitálnych zručností a pravidiel prostredníctvom hier a interaktívnych úloh. V prostredí MŠ učiteľka neprednáša suchú teóriu o tom, ako zariadenia fungujú, ale integruje digitálne pomôcky priamo do rolových či didaktických hier, kde deti prostredníctvom konkrétnych herných úloh zisťujú, na čo slúžia jednotlivé tlačidlá a ako ich správne ovládať.

Kooperatívne učenie

- Spočíva v rozvoji tímovej spolupráce, vzájomnej komunikácie a striedania rolí pri spoločnom riešení úloh s využitím digitálnych nástrojov. V každodennom živote MŠ deti nepracujú so zariadením izolovane, ale v menších skupinkách, kde sa striedajú v ovládaní základných funkcií (jedno dieťa zadáva povel, druhé kontroluje výsledok), čím sa spoločne učia a objavujú prostredníctvom digitálnej pomôcky.

4. Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie kritického myslenia a zodpovedného prístupu detí k digitálnym technológiám, porozumenie rozdielu medzi realitou a digitálnym obsahom a uvedomovanie si významu pravdivých informácií.

Stratégie:

Kritické myslenie

- Zameriavame sa na vedenie detí k analýze a vyhodnocovaniu informácií, ktoré vidia okolo seba, a k porozumeniu, že nie všetko na obrazovke zodpovedá pravde. Učiteľka podnecuje deti k diskusii o obrázkoch či rozprávkach z digitálnych médií, pýta sa ich zvedavé otázky a učí ich premýšľať o tom, či by sa zobrazené situácie mohli skutočne stať v reálnom živote.

Mediálna výchova / Etická mediálna kompetencia

- Spočíva v rozvíjaní raného porozumenia digitálnemu obsahu a učení detí rozlišovať medzi skutočným svetom a upravenou alebo virtuálnou realitou. Učiteľ ukazuje deťom na konkrétnych príkladoch (napr. cez upravenú fotografiu alebo hovoriace zvieratko vo videu), ako sa dá obraz zmeniť, vďaka čomu deti hravou formou zisťujú, čo je skutočné a čo je len digitálny klam.

Zážitková etika

- Orientujeme sa na formovanie postojov k osobnému vlastníctvu a ochrane súkromia prostredníctvom prenesenia digitálnych pravidiel do reálnych situácií v triede. V praxi to znamená, že sa s deťmi vytvárajú a zažívajú jasné pravidlá zodpovedného správania – napríklad ak dieťa vytvorí svoje dielo, učí sa pojmu autorstvo (aktivita „Moja kresba je moja“), pričom tieto princípy sa neskôr prirodzene zrkadlia v tom, ako pristupujeme k digitálnemu obsahu a k súkromiu iných.

Problémové učenie

- Je zamerané na rozvoj kritického myslenia a hľadania riešení v situáciách, kedy a prečo technológia nefunguje správne alebo je potrebné opraviť chybu v postupe. Učiteľka

zámerne využíva situácie, kedy digitálny nástroj podá nepresnú alebo neočakávanú informáciu, a vedie deti k tomu, aby sa nespoliehali pasívne na obrazovku, ale kriticky hľadali chybu a overovali si fakty vlastnou skúsenosťou.

5. Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie etického a zodpovedného správania detí v digitálnom prostredí, rešpektovanie súkromia druhých, dodržiavanie pravidiel slušnej komunikácie a osvojovanie si základných princípov digitálnej etiky.

Stratégie:

Mediálna výchova / Etická mediálna kompetencia

- Zameriavame sa na budovanie rešpektu k súkromiu iných detí a dospelých a na osvojovanie si základných pravidiel slušného správania pri komunikácii a používaní prístrojov. Znamená to, že učiteľka s deťmi aktívne rozoberá situácie zo dňa – napríklad ich učí, že pred tým, než niekoho vyfotografujú na školský tablet alebo digitálny fotoaparát, musia sa daného kamaráta najprv opýtať a získať jeho súhlas, čím si prirodzene vštepujú základy digitálnej slušnosti.

Zážitková etika

- Je orientovaná na formovanie postojov k osobnému vlastníctvu a ochrane súkromia prostredníctvom prenesenia digitálnych pravidiel do reálnych situácií v triede. V praxi MŠ sa tento princíp uplatňuje priamo pri činnostiach detí (napríklad pri aktivite „Moja kresba je moja“, kde sa deti učia o autorstve a podpíšu si svoje dielo). Deti tak cez vlastný zážitok pochopia, že rovnako ako neberieme a neničíme fyzickú kresbu kamaráta, rešpektujeme aj jeho digitálne výtvary, fotky či súkromie.

Modelovanie učiteľom

- Predstavuje ukážku správneho, šetrného a bezpečného zaobchádzania s technológiami priamo pedagogickým zamestnancom, ktorý slúži ako vzor pre správanie detí. Učiteľka je pre deti priamym príkladom digitálnej etiky – pri používaní prístrojov komunikuje slušne, odloží telefón či tablet, keď sa s deťmi rozpráva, a názorne im ukazuje, ako si vážiť prácu a súkromie ostatných ľudí v digitálnom i reálnom svete.

Spolupráca s rodinou

- Táto stratégia zahŕňa prepájanie digitálnych aktivít v materskej škole s domácim prostredím s cieľom budovať jednotný prístup k zdravému používaniu technológií. V podmienkach MŠ škola komunikuje s rodičmi o pravidlách, ktoré deti v triede v rámci etiky dodržiavajú, a pomáha im prenášať rovnaké etické zásady, slušnú komunikáciu a ochranu súkromia aj do domáceho rodinného prostredia.

6. Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie schopnosti detí riešiť problémy, uplatňovať logické a algoritmické myslenie, plánovať postupy a spolupracovať pri hľadaní riešení úloh.

Stratégie:

Unplugged aktivity

- Táto stratégia je zameraná na rozvoj algoritmického myslenia, logiky a základov kódovania úplne bez použitia obrazoviek, najmä prostredníctvom symbolov, príkazov a práce s telom. V živote MŠ to vyzerá tak, že deti hrajú hry typu „Kroky kamaráta“, kde si navzájom dávajú presné navigačné pokyny v priestore triedy, čím bez prítomnosti obrazoviek či digitálneho smogu trénujú plánovanie postupov a logické premýšľanie.

Pohybové hry

- Podstata stratégie spočíva v prepájaní priestorovej orientácie a pohybových úkonov s princípmi fungovania technológií (napr. orientácia v štvorcovej sieti). V podmienkach MŠ učiteľka pripraví na zemi veľkú sieť z papiera alebo kriedy, v ktorej sa deti samy stávajú „robotmi“. Ostatné deti v skupine musia pohybom, kartičkami so šípkami alebo slovnými povelmi navigovať svojho kamaráta cez prekážky k cieľu, čím spájajú pohyb s algoritmickým myslením.

Projektové učenie

- Ide o dlhodobejšie prepájanie viacerých aktivít, kde digitálny nástroj pomáha deťom zdokumentovať, spracovať a prezentovať spoločné výsledky práce. Deti v tímoch pracujú na komplexnejšej téme (napríklad „Život v mravenisku“), plánujú si jednotlivé kroky, rozdeľujú si úlohy a digitálnu lupu či fotoaparát využijú na záver ako výskumný nástroj, ktorým zdokumentujú a vyriešia zadaný problém.

Kooperatívne učenie

- Stratégia sa zameriava na rozvoj tímovej spolupráce, vzájomnej komunikácie a striedania rolí pri spoločnom riešení úloh s využitím digitálnych nástrojov. Deti nečelia problémom samy, ale učiteľka ich spája do riešiteľských tímov. Pri programovaní hračky alebo riešení interaktívnej úlohy musí skupina detí spoločne komunikovať, rešpektovať nápady druhých a striedať sa v úlohách, aby spoločne dosiahli správny výsledok.

7. Materská škola vytvára podmienky pre aktívnu tvorbu digitálneho obsahu deťmi, rozvíjanie ich kreativity, tvorivosti a schopnosti využívať digitálne technológie na vyjadrovanie vlastných nápadov, skúseností a zážitkov.

Stratégia:

Tvorivé učenie

- Táto stratégia je zameraná na stimulovanie kreativity a fantázie detí prostredníctvom aktívnej tvorby vlastného digitálneho obsahu (napr. zvukov, obrázkov či animácií),

pričom učiteľka v triede dôsledne odstraňuje pasívnu konzumáciu technológií a nahrádza ju autorskou činnosťou detí. Učiteľka zámerne nedáva deťom hotové šablóny ani automatické digitálne omaľovánky, ale motivuje ich, aby pomocou školských diktafónov nahrávali vlastné vymyslené príbehy či zvuky prírody na dvore, a s jej pomocou fotili svoje hračky, z ktorých spoločne vytvárajú krátke animované rozprávky.

Zážitková etika a autorstvo

- Stratégia sa orientuje na formovanie postojov k osobnému vlastníctvu a ochrane súkromia prostredníctvom prenesenia digitálnych pravidiel do reálnych situácií v triede, čo učiteľka realizuje hneď, ako dieťa vytvorí akýkoľvek vlastný digitálny obsah. Keď dieťa nafotí stavbu z kociek alebo nakreslí digitálny obrázok, učiteľka s ním zrealizuje aktivitu typu „Moja kresba je moja“, kedy ho učí dielo podpísať a vysvetľuje mu pojem autorstvo. Učiteľka tak deťom názorne ukazuje, že rovnako ako nikto nesmie bez dovolenia vziať ich reálny výkres, ani oni sami nemôžu bez súhlasu kamaráta mazať, upravovať či používať jeho digitálne výtvary.

Projektové a zážitkové učenie

- Podstata týchto stratégií spočíva v dlhodobejšom prepájaní viacerých aktivít a v získavaní digitálnych skúseností prostredníctvom priamej manipulácie so zariadeniami, zmyslového vnímania a vlastného objavovania, kde digitálny nástroj pomáha deťom zdokumentovať, spracovať a prezentovať spoločné výsledky práce. Učiteľka podnecuje deti k hre na malých výskumníkov – pri práci na spoločnej téme (napr. „Život v meste“) ich posielajú v sprievode nej do terénu s digitálnym fotoaparátom alebo lupou, necháva ich samostatne snímať detaily okolia a následne ich v triede spoločne vedie k tomu, aby z týchto vlastných zážitkov vytvorili veľkú digitálnu koláž alebo prezentáciu pre ostatných.

Odvaha skúšať

**Materská škola
BELKA**

Tam, kde sa všetko začína

ZŠ s MŠ J.D. Matejovie 539, Liptovský Hrádok

Materská škola Belka
Belanská 593
Liptovský Hrádok 033 01

- Podstata tejto stratégie spočíva v podpore vnútornej iniciatívy a zvedavosti detí experimentovať s technickými prvkami bez strachu z chyby alebo zlyhania, čo učiteľka zastrešuje vytváraním bezpečnej a slobodnej atmosféry pri tvorbe obsahu. Učiteľka pri práci s digitálnymi kresliacimi či hudobnými programami zámerne nedáva deťom žiadne striktné obmedzenia, povzbudzuje ich, aby bez zábran miešali netradičné farby, kombinovali zvuky a vyjadrovali svoje aktuálne pocity a zážitky s vedomím, že v procese tvorby neexistuje žiadne „nesprávne“ riešenie.

Materská škola má vypracovaný Akčný plán digitálnej transformácie vzdelávania, ktorý stanovuje priority, ciele a opatrenia v oblasti digitálnej transformácie školy.

**Materská škola
BELKA**

Tam, kde sa všetko začína

ZŠ s MŠ J.D. Matejovie 539, Liptovský Hrádok

Materská škola Belka
Belanská 593
Liptovský Hrádok 033 01